

Neveléstudományi MA záróvizsga tételek

A záróvizsga tematikák:

a.) tételek

1. A nevelésfilozófiai gondolkodás hazai és európai történetének fobb irányzatai és gondolkodói az ókortól napjainkig.
2. A fobb neveléstudományi modellek és paradigmák áttekinto, összeveto bemutatása
3. Antropológiai közelítés a neveléstudományokban: a pedagógiai problémátörténet és történeti antropológia, a nevelélmélet és pedagógiai antropológia kapcsolódási pontjainak értelmezése
4. A kognitív pszichológia tárgya; eredményeinek alkalmazása neveléstudományi kutatások lefolytatásánál illetve az iskolai (nevelési) gyakorlatban
5. A nevelélméleten fobb tematikai csomópontjai és vizsgálati módszerei
6. A pedagógiai szociálpszichológia tárgya; az iskolai szociálpszichológiai kutatások fobb területei, lehetőségei, megtervezésük és kivitelezésük lépései
7. Tanulásméletek és tudáskonceptiók. A tudásszerzo képességek fejlődésének és fejlesztésének áttekintése
8. A tantervméleti paradigmák, a tantervpolitikák és a tantervek mufaji, szerkezeti, tartalmi változásainak elemzo, értelmezo bemutatása
9. A képességek fejlődése és fejlesztése tudásterület fobb tematikai csomópontjainak elemzo, értelmezo, rendszerezo bemutatása. A tudásterület tanítási-tanulási (tervezési, szervezési, értékelési) konzekvenciáinak összefoglalása
10. A nevelésszociológiai információk feltárásának és feldolgozásának lehetőségei, helyszínei és módszerei; kutatások a nevelésszociológiában
11. Az oktatás-gazdaságtan elméletének fo hazai és külföldi képviseloi, nézeteik. Az oktatástervezés elméleti problémái, hazai és európai jellemzoi
12. Az összehasonlító neveléstudomány fo vizsgálódási területei. Oktatási rendszerek az EU-ban; a hazai és európai oktatási rendszereket leíró legfontosabb statisztikai források és használatuk jellemzoi

b.) tételek

A szakirányok ismeretanyagának számonkérésekor a záróvizsgán húzott tételhez kapcsolódóan a diáknak valamely (lehetőség szerint saját kutatáson, adatgyujtésen, megfigyelésen, tapasztalaton, fejlesztésen, önálló portfólión alapuló stb.) gyakorlati példát is ismertetnie kell a témakifejtés alátámasztására.

I. Elméleti és történeti kutatások specializáción

1. Neveléstudomány(ok) a tudományok rendszerében. A neveléstudományi (történeti és elméleti) kutatásokat támogató fobb tudományterületek számbavétele
2. A neveléstörténeti kutatások legfobb helyszíneinek áttekintése, jellemzése
3. A neveléstörténeti kutatások forrásainak több szempontú csoportosítása példákkal alátámasztva
4. A neveléstörténeti kutatás megtervezése, szakaszolása, módszerei

6. Az elméleti neveléstudományi kutatások fobb módszerei és eszközei
7. A kvalitatív kutatások metodológiai jellemzői, típusai a neveléstudományi kutatásokban
8. A kvantitatív neveléstudományi kutatások fobb területei és módszerei
9. Tudás- és kompetenciaméroló tesztek a hazai és nemzetközi gyakorlatban. A szociometria fogalma, célja, módszerei, legjelentősebb képviselői
10. Tudományos kommunikáció és szövegalkotás. A hazai és európai pedagógiai/neveléstudományi kommunikációs eljárások, szakfolyóiratok történeti változatai és a kortárs kiadványok áttekintése. Publikációs alapismeretek

II. Tanterv- és programfejlesztő specializáció

1. Tudományrendszerek és tanulmányi tervek a nevelés történetében: a fobb csomópontok áttekintő bemutatása
2. A tartalmi szabályozás és tantervpolitika jellemzői (történeti és nemzetközi kitekintésben); aktuális kérdései, vitái a mai Magyarországon
3. A tantervelméleti alap- és alkalmazott kutatások fobb területeinek áttekintése
4. A tantervértékelés és a tantervfejlesztés alapkérdései: értelmezési keretek, a tantervi komponensek és a rendszerszintek; tanterv-szervezési és tanterv-értékelési modellek, módszerek bemutatása
5. A tantervfejlesztés pszichológiai alapjainak számbavétele
6. A curriculum-típusú tervezés és a (helyi) tantervfejlesztések kulcskérdései
7. A tantervek és tankönyvek történeti változásai (társadalom-, iskolatörténeti dimenzió) és paradigmaváltozásai (tanulásméleti dimenzió)
8. A tankönyvelméleti kutatások fobb csomópontjai; a tankönyvelemzési (szaktudományi, pedagógiai-didaktikai, nyelvi, könyvészeti, informatikai) szempontok áttekintő bemutatása
9. A szövegértés, a szövegelemzés és a szövegalkotás legfontosabb kérdései
10. A digitális tananyagfejlesztés alapkérdései; a (multi)média, az IKT kompetenciák, a kultúra és a tanterv(fejlesztés) összefüggései

III. A kora gyermekkor pedagógiája specializáció

1. A kora gyermekkor nevelés legfőbb biológiai és pszichológiai alapjainak áttekintése
2. A gyermek szakszerű megismerésének módszerei, a kisgyermekkorra vonatkozó fobb kutatási lehetőségek számbavétele
3. A kisgyermekkor intézményes nevelés történetének és jelenlegi jellemzőinek fobb csomópontjai hazánkban és Európában
4. Az intézményfejlesztési programok fobb elemzési és értékelési szempontjai
5. A kisgyermekkor világnézet megismerését segítő fobb tudományterületek, vizsgálódási módszerek és tématerületek
6. A gyermek és környezete: természeti és mesterséges környezet, szociális környezet, a virtuális tér
7. A kisgyermekkor játék-, hobbi-, művészeti- és sporttevékenységek jellemzői; fejlesztési lehetőségek, tehetséggondozás
8. A kisgyermekkor kommunikáció, a gyermeknyelv jellemzői és kutatásának lehetőségei; a gyermekkor idegennyelv-tanulás sajátosságai, nyelvtanulási stratégiák
9. A kora gyermekkor hatékony nevelés sarkalatos pontjai, jellemzői
10. A kisgyermekkor beilleszkedési, magatartási nehézségekkel, zavarokkal összefüggő fejlesztő módszerek áttekintése, a segítő, támogató együttműködési formák

számbavétele. Konfliktuskezelés kisgyermekkorban

Kötelező és ajánlott irodalom:

Az eddigi tanulmányok irodalmából kijelölt kötelező és ajánlott orientáló irodalom.